

Conferenza da medias dals 16 da november 2005

Sessiun da las chombras federalas dals 18 da settember fin ils 6 d'october 2006 en il territori linguistic rumantsch

"Il Grischun sa legra da la visita dal parlament federal"

Andament		Temas
09.30	bainvegni en la sala dal cussegl dals chantuns salid / moderaziun da la moderatura preschentaziun da las participantas / dals participants	bainvegni
09.35	presidenta da la regenza dr. Eveline Widmer-Schlumpf	il Grischun sco ospitant
09.45	cusseglialer naziunal Sep Cathomas	il rumantsch sco funtauna da valurs agiuntadas; Surselva
	moderaziun per midar da la part 1 a la part 2	
09.55	mainaproject dal Grischun dr. Claudio Riesen	caracteristicas: utilisaziun da l'areal, program da sessiun e program accompagna- gnant, preventiv
10.20	president communal dr. Thomas Ragetti	Flem Laax Falera sco center da congress
10.30	directur dal "Park Hotel Waldhaus" Christoph Schlosser	la visiun da l'ospitant l'hotel en il center
10.40	cusseglialer da comunicaziun Hansruedi Schiesser	er las Grischunas ed ils Grischuns san communitgar; logo e tratgs caracteristics da la comunicaziun
10.50	dumondas e respostas discussiun e moderaziun finala fin	
11.00	apero, termin per fotografar, intervistas spezialas	

Communicaziun a las medias, chanzlia chantunala (GR)

Sessiun da las chombras federalas dals 18 da settember fin ils 6 d'october 2006 en il territori linguistic rumantsch

Il Grischun sa legra da la visita dal parlament federal

L'atun 2006 daventa il Grischun per trais emnas il center politic da la Svizra. Alura sa radunan las chombras federalas per lur sessiun numnadamain en la Surselva. Flem sco lieu da sessiun vegn a beneventar las represchentantas ed ils represchentants da la politica federala, sco er persunas impurtantas da l'economia e da la cultura. Ultra da quai vegnan spetgadas numerusas visitadras e numerus visitaders interessads da tut la Svizra.

Ils ospitants vegnan ad esser il chantun Grischun, la regiun Surselva e las vischnancas da Flem Laax Falera. Ensemen cun differentas partenarias e cun differents partenaris sco l'arena da las Alps, il "Park Hotel Waldhaus", la lia rumantscha e Grischun vacanzas duai vegnir stgaffida la pussaivladad che las parlamentarias ed ils parlamentararis pon per l'ina lavurar en moda professiunala en in ambient agreabel. Per l'autra duai il Grischun vegnir percepì sco chantun ch'è – cun sias trais linguas, cun sia ritga cultura e cun ses turissem interessant – in lieu attractiv per l'economia. La lingua e la cultura rumantscha è en quest connex ina part impurtanta da l'ospitant. Questa rolla duai en emprima lingia esser cordiala e generusa, dentant però er cumpetenta en quai che riguarda il contact e l'organisaziun.

L'areal extendì dal "Park Hotel Waldhaus" porscha ina infrastruttura optimala per realisar la sessiun. Ultra da tut ils indrizs impurtants per il manaschi parlamentar e per las medias vegni a dar in center per las visitadras e per ils visitaders, nua che persunas interessadas pon vegnir a savair fatgs interessants davart il parlament e davart ils ospitants. Il center pussibilitescha ina preparaziun optimala per il manaschi parlamentar e per l'occupaziun pli detagliada cun la regiun da sessiun attractiva.

In program accumpagnant concentrà ch'è vegnì stgaffì sin basa da las prescripziuns da lavur da la sessiun dat la pussaivladad a las parlamentarias ed als parlamentararis d'emprender ad enconuscher il Grischun da differentas varts. Entant che per il suentermezdi da l'emprima mesemna èn planisadas purschidas tematicas a Mustér/Sedrun, a Val S. Pieder sco er sin las Planeiras, stat per il suentermezdi da la segunda mesemna in'excursiun en l'Engiadina sin il program. Quella vegn cumbinada cun in viadi circular cun la viafier retica sur l'Alvra e tras il Vereina. Activitads da sport e da giuè sco er ina festa populara organisada da l'arena da las Alps e da las vischnancas da la sessiun han lieu la terza emna sco punct final. Sin invit da la regenza grischuna cumplettescha in concert cun maestro Nello Santi e cun la filarmonia da chombra dal Grischun la purschida.

Il preventiv da l'organisaziun chantunala da project importa circa 1,5 milliuns francs, da quels surpiglia il chantun Grischun circa 0,5 milliuns francs. In ulteriur mez milliun vegn pajà da las vischnancas da la sessiun e da l'arena da las Alps. Ina part da circa 350'000.– francs dals custs surpiglian oravant tut las regiuns e las vischnancas d'excursiun sco er sponsuras e sponsurs. Ina part da 150'000.– dal preventiv da l'organisaziun chantunala da project paja la finala la confederaziun che sto surpigliar supplementarmain ils custs da manaschi da la sessiun en il senn pli stretg. Il preventiv dal chantun Grischun sto vegnir approvà dal cussegl grond en sia sessiun da december 2005.

Las lavurs preparativas ensemen cun ils servetschs dal parlament da la confederaziun progredeschan tenor plan. Fin la primavaira vegnan anc elavurads ils concepts da detagl che mancan anc ed alura vegnan prendidas per mauns las mesirs da realisaziun concretas.

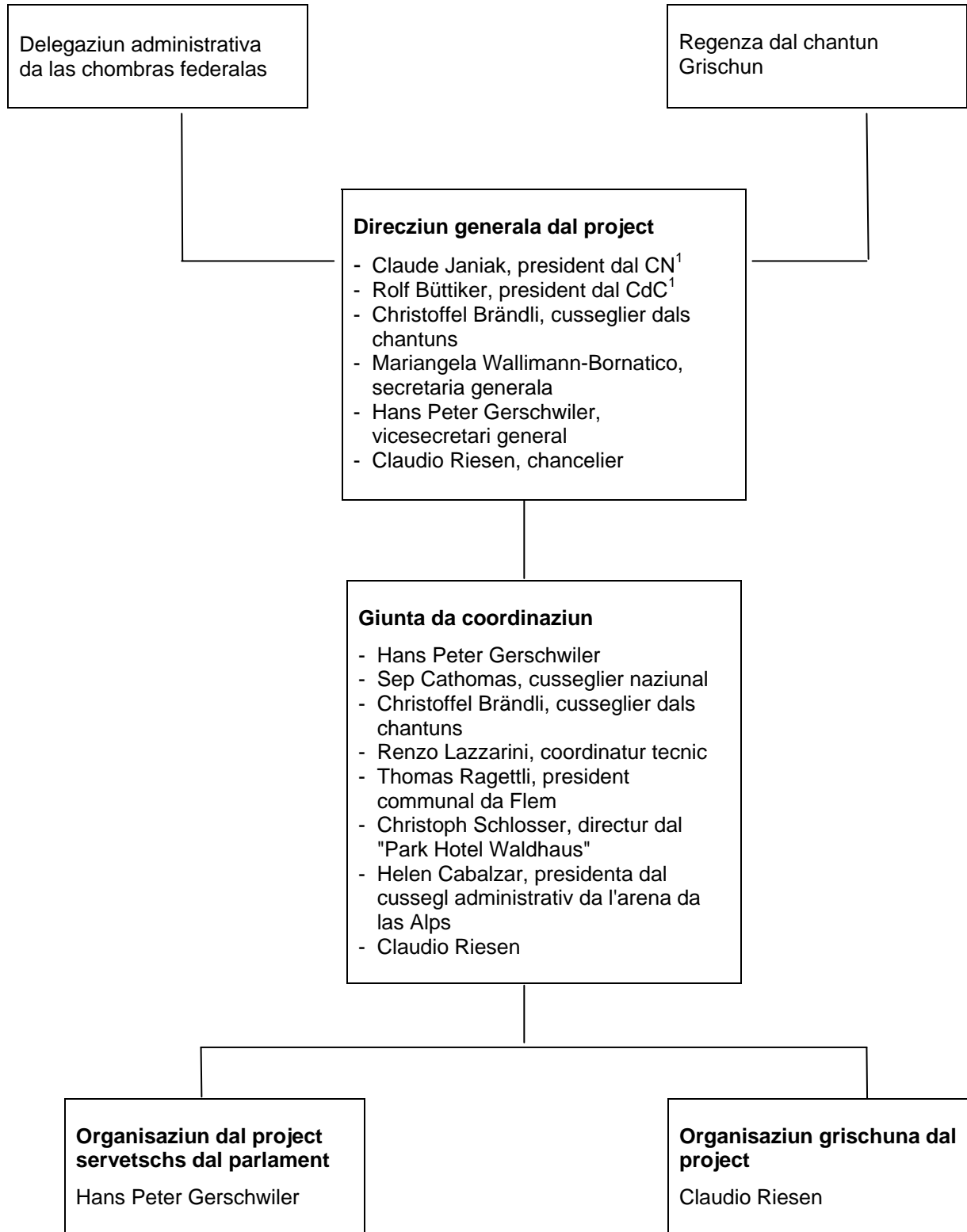
Gremi: regenza

Funtauna: rg chanzlia chantunala dal Grischun

Data: 16.11.2005

Organisaziun generala dal project

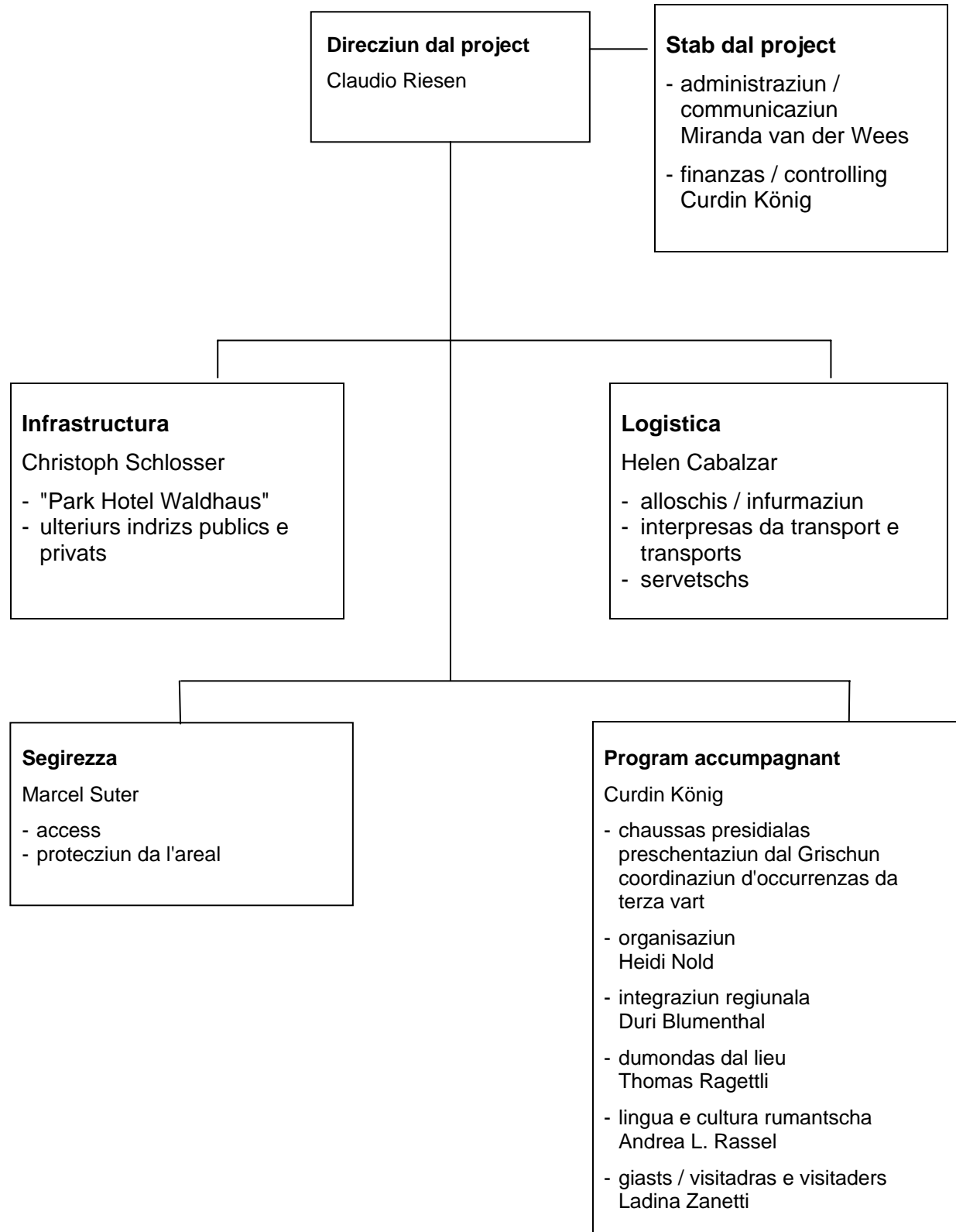
Sessiun da las chombras federalas dals 18 da settember fin ils 6 d'october 2006 en il territori linguistic rumantsch

¹ correctura (23.1.2006)

Organisaziun grischuna dal project

Sessiun da las chombras federalas dals 18 da settember fin ils 6 d'october 2006 en il territori linguistic rumantsch

Situationsplan

PARK HOTEL WALDHAUS
CH-7018 Flims Waldhaus

Tel. +41 (0)81 928 48 48
Fax +41 (0)81 928 48 58
info@parkhotel-waldhaus.ch
www.parkhotel-waldhaus.ch

PARK HOTEL WALDHAUS
flims

Survista dal program

Sessiun da las chombras federalas dals 18 da settember fin ils 6 d'october 2006 en il territori linguistic rumantsch

1. EMNA

SURVISTA DAL PROGRAM	OCCURRENZA	PROPOSTAS PER IL PROGRAM
glindesdi 18 da settember 2006 - a partir da las 14.30 fin a las 15.15	avertura	festa d'avertura uffiziala
mardi 19 da settember 2006	sesida sesidas da las fracziuns	pussaivladads individualas al lieu da sessiun u en ils proxims conturns
mesemna 20 da settember 2006 - suentermezdi	sesida Grischun dal nord Grischun central	differentas purschidas tematicas scuntradas, occurrenzas culturalas, visitas
gievgia 21 da settember 2006	sesida	
venderdi fin dumengia	fin d'emna prolungada a Flem Laax Falera	pussaivel sin giavisch

2. EMNA

SURVISTA DAL PROGRAM	OCCURRENZA	PROPOSTAS PER IL PROGRAM
glindesdi 25 da settember 2006	sesida	
mardi 26 da settember 2006	sesida sesidas da las fracziuns	pussaivladads individualas al lieu da sessiun u en ils proxims conturns occurrenza da la regenza: concert
mesemna 27 da settember 2006 - a partir da las 11.30	assemblea federala Grischun dal sid	excursiun en l'Engiadina ed occurrenza cuminaivla
gievgia 28 da settember 2006	sesida	
venderdi fin dumengia	fin d'emna prolungada a Flem Laax Falera	pussaivel sin giavisch

3. EMNA

SURVISTA DAL PROGRAM	OCCURRENZA	PROPOSTAS PER IL PROGRAM
glindesdi 2 d'october 2006	sesida	
mardi 3 d'october 2006 - suentermezdi	sesida	sport e gieu en il senn da purschidas a las parlamentarias ed als parlamentararis
mesemna 4 d'october 2006	sesida	excursiun dal cussegl dals chantuns
gievgia 5 d'october 2006 - a partir da las 19.00	sesida occurrenza da finiziun cuminaivla	occurrenza da finiziun dal parlament ensemen cun la populaziun
venderdi 6 d'october 2006	votaziuns finalas	

Program accompagnant uffizial da la 1. emna

Sessiun da las chombras federalas dals 18 da settember fin ils 6 d'october 2006 en il territori linguistic rumantsch

Festa d'avertura

Occurrenza	festa d'avertura uffiziala
Tema	L'emprim di è previsa in'occurrenza d'avertura da la regenza grischuna sco ospitanta.
Lieu	Flem, areal dal "Park Hotel Waldhaus"
Termin	18 da settember 2006 da las 14.30 fin a las 15.15
Andament	- bainvegni - accompagnament musical
Participant(a)s	parlament federal regenza dal chantun Grischun

Program accumpagnant uffizial da la 1. emna

Sessiun da las chombras federalas dals 18 da settember fin ils 6 d'october 2006 en il territori linguistic rumantsch

Differentas purschidas tematicas

Sedrun / Mustér – pass da muntogna e traffic

Occurrenza	Sedrun / Mustér – pass e traffic
Tema	pass da muntogna – traffic sin via – traffic public
Lieus	Sedrun, Mustér
Termin	20 da settember 2006 da las 14.00 fin a las 22.00
Andament	<ul style="list-style-type: none"> - preschentar l'idea da la porta alpina en il center d'infurmaziun - viadi tras la fora giu en il tunnel e visita dal piazzal - visita da la claustra da Mustér - apero sin la terrassa da la scola cun vista en la Val Medel - problematica da tegnair avert il pass dal Lucmagn durant l'enviern: custs, ristgas e schanzas - tschaina en la sala da teater da la claustra cun spezialitads da la regiun (cuschna da la claustra en collavuraziun cun hotelieras e hoteliers da Mustér) - diversas preschentaziuns da la scola claustrala e d'uniuns da la regiun

La Val S. Pieder – crap ed aua

Occurrenza	La Val S. Pieder – crap ed aua
Temas	il crap e l'aua sco basa da l'economia publica turissem
Lieu	Val S. Pieder
Termin	20 da settember 2006 da las 14.00 fin a las 22.00
Andament	<ul style="list-style-type: none"> - preschentar la chava da crappa, da la quala deriva il crap da la piazza federala - marena - visita da la terma da grip, il bogn stat exclusivamain a disposiziun a las participantas ed als participants - tschaina en la sala cotschna da l'hotel Therme - referat curt davart l'istorgia da success da la Val S. Pieder - diversas preschentaziuns

Lai / Alvra – turissem, sport d'enviern

Occurrenza	Lai / Alvra – turissem, sport d'enviern
Temas	producziun indigena turissem – sport d'enviern – telefericas
Lieus	Parpan lai da Planeiras piz dal Corn cotschen
Termin	20 da settember 2006 da las 14.00 fin a las 22.00
Andament	<ul style="list-style-type: none"> - giud tras la setgentaria da charn Brügger - partenza cun il bus al lai da Planeiras - apero da las puras tar il piogn da sbartgar - viadi cun la pendiculara sin il Corn cotschen - drink da bainvegni - tschaina sin il piz dal Corn cotschen - referat curt davart il tema da las telefericas - diversas preschentaziuns culturalas

Program accumpagnant uffizial da la 2. emna

Sessiun da las chombras federalas dals 18 da settember fin ils 6 d'october 2006 en il territori linguistic rumantsch

Occurrenza da la regenza

Occurrenza	concert en "la fermata" cun <ul style="list-style-type: none"> - maestro Nello Santi – dirigent, - Adriana Marfisi – sopran, - filarmonia da chombra dal Grischun
Idea	Il concert cun in bainvegni per ils giasts vegn organisà da la regenza dal chantun Grischun en "la fermata" a Falera.
Lieu	Falera, "la fermata"
Termin	26 da settember 2006 a las 19.00
Andament	<ul style="list-style-type: none"> - concert - buffet
Participant(a)s	la commembra ed ils commembers dal cussegl federal parlamentari e parlamentaris servetschs dal parlament giasts da la politica, da l'economia, da la cultura e da l'administraziun represchentantas localas e represchentants locals

Excursiun en l'Engiadina

Occurrenza	viadi circular: excursiun en l'Engiadina ed occurrenza cuminaivla
Temas	L'occurrenza cuminaivla da las parlamentarias federalas e dals parlamentaris federali da la segunda emna maina en l'Engiadina. La finamira è da cumbinar l'occurrenza cun la sensibilisaziun per problems e per giavischs specificis dals territoris da muntogna. Temas: <ul style="list-style-type: none"> - ir enturn cun ils privels da la natira en ina regiun da muntogna - la plurilinguitad en scola ed en vischnanca - invista da las organisaziuns da la politica regiunala - agricultura e turissem - parc naziunal - bains culturals
Lieus	Puntraschigna/Samedan Zernez
Termin	27 da settember 2006 da las 11.30 fin a las 22.00
Andament	<ul style="list-style-type: none"> - viadi circular cun la viafier retica sur il trajet da l'Alvra e dal Vereina; alimentaziun en il tren - Puntraschigna: rom musical; transfer en il center da congress RONDO e bainvegni; preschentaziun dal project "spustament dal Flaz" e "rempar Giandains"; midar en vehichels militars per tut terren e visita al lieu d'in da quels dus projects tenor giavisch - viadi da Samedan a Zernez - occurrenza cuminaivla a Zernez cun integraziun da represchentantas localas e da represchentants locals da l'Engiadina bassa e da la Val Müstair: tschaina cuminaivla, differents temas centrals e diversas preschentaziuns culturalas - viadi da return tras il tunnel dal Vereina

Program accumpagnant uffizial da la 3. emna

Sessiun da las chombras federalas dals 18 da settember fin ils 6 d'october 2006 en il territori linguistic rumantsch

Sport e giu en il senn da purschidas a las parlamentarias ed als parlamentaris

Occurrenz per las parlamentarias e per ils parlamentaris

Occurrenza	Cuntegn
CB cussegl nazional	las parlamentarias ed ils parlamentaris fan in turnier da ballape
golf	las parlamentarias federalas ed ils parlamentaris federals fan in turnier da golf ensemen cun in club da golf da la regiun

Sport e wellness

Occurrenza	Cuntegn
velo	las parlamentarias ed ils parlamentaris fan ina tura da bike simpla en ils conturns da Flem
wellness	tenor liber apprezzar – il "Park Hotel Waldhaus" sco er ulteriurs hotels da Flem porschan per quai numerusas pussaivladads

Festa da finiziun – festa populara en l'arena da las Alps

Occurrenza	Occurrenza da finiziun dal parlament ensemen cun la populaziun: La festa da finiziun porscha la pussaivladad da realisar ina festa populara. Contacts directs en in rom informal pussibiliteschan in barat liber d'opiniun e d'experienscha da las commembras e dals commembers dal parlament cun la populaziun indigena. Ed en il rom d'in program da festa duain las commembras ed ils commembers da las chombras federalas passentar il medem mument anc ina giada la varietad e l'ospitalitad dal chantun Grischun.
Idea	<ul style="list-style-type: none"> - festa populara - passentar la varietad e l'ospitalitad dal chantun Grischun - pussibilitar contacts directs en in rom informal tranter la populaziun e las commembras ed ils commembers das las chombras federalas
Lieu	Laax
Termin	5 d'october 2006 a partir da las 19.00
Andament	<ul style="list-style-type: none"> - apero - tschaina - diversas preschentaziuns culturalas
Participant(a)s	parlamentarias e parlamentaris commembras e commembers da la regenza represchentantas localas e represchentants locals uniuns populaziun

Preventiv 2006 da l'organisaziun grischuna dal project

Sessiun da las chombras federalas dals 18 da settember fin ils 6 d'october 2006 en il territori linguistic rumantsch

Ressort (pachet da prestaziun)	Retgav brut budgetà (debit)	Vischnan- cas da staziuna- ment	Regiun	Sponsurs	Confedera- ziun	Chantun	Total finanzià (effectiv)
	import en francs	import en francs	import en francs	import en francs	import en francs	import en francs	import en francs
direcziun generala							
occorrenza da la regenza	150'000	20'000	0	60'000	0	70'000	150'000
regal da bainvegni	25'000	7'000	0	7'000	0	11'000	25'000
communicaziun	80'000	15'000	15'000	0	0	50'000	80'000
lobbying politic, protocol	35'000	0	0	0	0	35'000	35'000
organisaziun dal project	25'000	0	0	0	0	25'000	40'000
total	315'000	42'000	15'000	67'000	0	191'000	315'000
program accompagnant							
festa d'avertura	8'000	0	0	0	0	8'000	8'000
occorrenzas tematicas Grischun dal nord / central	54'000	0	0	40'000	0	14'000	54'000
occorrenza cuminaivla Grischun dal sid, Engiadina	67'000	0	0	39'000	0	28'000	67'000
sport e gieu	32'000	0	0	20'000	0	12'000	32'000
festa da finiziun	120'000	112'000	0	0	0	8'000	120'000
reserva	40'000					40'000	40'000
total	321'000	112'000	0	99'000	0	110'000	321'000
segirezza POCHA GR							
total	172'700	0	0	0	0	172'700	172'700
logistica							
total	246'000	96'000	0	150'000	0	0	246'000
infrastructura							
total	440'000	290'000	0	0	150'000	0	440'000
Total	1'494'700	540'000	15'000	316'000	150'000	473'700	1'494'700

Il Grischun sco ospitant

Sessiun da las chombras federalas dals 18 da settember fin ils 6 d'october 2006 en il territori linguistic rumantsch

Referat da la presidenta da la regenza Eveline Widmer-Schlumpf (i vala il pled discurre)

La regenza ha in grond plaschair che las chombras federalas fan l'atun 2006 lur sessiun en il chantun Grischun. Il Grischun vul esser in ospitant cordial e generus. Però, l'ospitant n'è betg mo il chantun. Questa rolla sa partan il chantun, la regiun Surselva e las vischnancas da Flem, Laax, Falera. Plinavant sa participeschan diversas partenarias e divers partenaris sco l'arena da las Alps, il "Park Hotel Waldhaus", la lia rumantscha e Grischun vacanzas. Ellas ed els tuts represchentan aspects impurtants dal caracter grischun:

- *il Grischun sco chantun cun in'economia, cun ina cultura e cun ina politica multifara*
- *la lingua e la cultura rumantscha sco part essenziala da la particularitad grischuna*
- *il Grischun sco chantun da las bellas cuntradas e da las attracziuns turisticas*
- *il Grischun sco center cun purschidas d'hotel e da congress da gronda capacid*

La regenza grischuna ha las suandantas spetgas e speranzas per questa occurrenza:

- *La sessiun en il Grischun è ina sessiun da lavur normala. Occurrenzas accumpagnantas uffizialas èn pussaivlas mo en in dumber restrenschi. In concept d'occurrenzas defini cleramain tegna quint da questa situaziun e garantescha che las parlamentarias e ch'ils parlamentararis hajan lur libertads personalas.*
- *La regenza grischuna tshertga il contact politic en connex cun dumondas ch'èn impurtantas per il Grischun. Quai po succeder en il rom da fatschentas da sessiun concretas, quai po dentant er pertutgar autras tematicas ch'èn impurtantas en la relaziun cun la confederaziun.*
- *Sco ospitant na vulain nus betg planscher e lamentar, mabain infurmar e discutir en moda objectiva. Quai succeda en moda clera e netta en quai che riguarda la chaussa, dentant en moda collegiala ed amicabla en quai che concerna il tun e la demananza.*
- *Ina finamira impurtanta da l'ospitant è la persistenza. A las parlamentarias ed als parlamentararis duain vegnir purschidas trais emnas nunemblidaivlas en il Grischun che intimeschan bleras dad ellas e blers dad els da turnar pli tard en quest chantun sco amias ed amis e sco giasts.*

Il Grischun sco ospitant è pront per la sessiun d'atun 2006 da las chombras federalas. Pront da sa preschentar e da sa far valair sco chantun triling cun ina cultura ritga e cun in turissem interessant e sco lieu attractiv per l'economia. Fin a la sessiun ston anc vegnir fatgas bleras lavurs da preparaziun, e quai ensemen cun las partenarias e cun ils partenaris, cun la direcziun dal parlament e cun ils servetschs dal parlament a Berna. A chaschun da la sessiun da december 2005 sto il cussegl grond ultra da quai deliberar il preventiv per la part dal chantun vi da l'organisaziun e vi da l'assistenza.

Il rumantsch sco funtauna da valurs agiuntadas; Surselva

Sessiun da las chombras federalas dals 18 da settember fin ils 6 d'october 2006 en il territori linguistic rumantsch

Referat da cusseglier naziunal Sep Cathomas (i vala il pled discurre)

Denter ils 28 da settember ed ils 6 d'october 2006 vegn la sessiun d'atun dil parlament federal ad haver liug a Flem, alla risteina dil territori romantsch en Surselva.

Duront treis jamnas daventa la Surselva il center politic dalla svizra. Il pli ferm territori romantsch da nies cantun, cun ina cumpart da ca. 70 % dalla populaziun che discuora romantsch, retscheiva cheutras la unica schanza da sepresentar en in context naziunal. Sper las lavurs da sanaziun vid la casa federala ei il lungatg romantsch staus per quella gada il criteri decisiv per ina sessiun dil parlament el cantun Grischun.

El medem senn e spért sco nos vischins da lieunga franzosa e taliana han dau dimora al parlament en connex cun las duas sessiuns els onns 1993 a Genevra e 2001 a Lugano beneventein nus en Surselva, en tiara romantscha, quei grond eveniment.

Il lungatg romantsch, che pitescha adina pli fetg sut las consequenzas dall'avertura e dalla globalisaziun dils mieds da comunicaziun, semuossa entras sia singularitad ina gada dapli sco fontauna per la creaziun da valurs.

Ord vesta dalla Surselva, ina dallas regiuns perifericas e da muntogna, vegn secapescha mess peisa sin la promoziun dalla capientscha pils problems dil territori rural e pil manteniment dalla cultura e dil lungatg romantsch. Excursiuns enteifer la regiun e cantun dueien porscher la pusseivladad da presentar las qualitads e las fermezijs regionalas ed era da confruntar il parlament directamein el liug culs problems dil territori periferic e da muntogna. Entras ina perschuada presentaziun da nossa cultura e lungatg romantsch vulein nus sensibilisar parlamentarias e parlamentarjis e buca il davos era nus romantschs sez pil manteniment e la tgira da quei potenzial singular.

La Surselva cun ses 25'000 habitonts pitescha, sco la gronda part dallas regiuns perifericas, dapi in bien decenni d'in schliet svilup economic. Buca meins che 2000 plazas da lavur, ni ca. 16 % dall'entira purschida, ein vegnidass cassadas el decuors dils davos 10 onns. Era sil sector dil turissem ha ina digren els onns 90 procurau per in svilup negativ, il qual ei aunc oz buca serevegnius cumpleinamein. Plirs projects dil maun public, sco per exempel, la sviaziun da Flem e la transversala dalla NEAT a Sedrun sco era differentas iniziativas privatas e dall'organisaziun regiunala Surselva, ein bunas premissas per in prospereivel avegnir.

Cun la sessiun da Flem vul la Surselva sepresentar sco regiun comunicativa ed aviarta, cun in grond potenzial da valurs da basa, ton davart dalla cuntrada e cultura sco era davart dall'infrastructura e purschida turistica.

Il cantun Grischun, la regiun Surselva e las vischnauncas da staziunament Flem Laax Falera beneventan gia oz il parlament, las medias ed ils visitaders tier:

- ***l'emprema sessiun el Grischun***
- ***l'emprema sessiun el territori romantsch***
- ***l'emprema sessiun el territori rural***

Flem Laax Falera sco center da congress

Sessiun da las chombras federalas dals 18 da settember fin ils 6 d'october 2006 en il territori linguistic rumantsch

Referat dal president communal (Flem) dr. Thomas Ragettli (i vala il pled discurre)

Nus ans legrain fitg da pudair beneventar las parlamentarias ed ils parlamentaris l'atun 2006 a la sessiun federala. Quai è ina schanza unica per Flem sco lieu da sessiun, per la destinaziun "Flem Laax Falera", per l'arena da las Alps, per la regiun Surselva sco er per tut il chantun Grischun da pudair sa preschentar ad in vast public da sia meglra vart.

Tranter las destinaziuns da turissem enconuschentas dal Grischun è la terrassa da sulegl da Flem, situada sin 1000 m.s.m. sur la val dal Rain anteriur, in lieu da cura cun in caracter spezial. Ina bova preistorica enorma ha stgaffi las premissas per quai. Gia ils onns 1874/75 è vegnida fundada la societad anonima "institut da cura e da bogn Casa d'Uaul". Cun il cumenzament da l'emprima guerra mundiala è il svilup allegraivel dal lieu da cura vegnì interrut andetgamain. Grazia ad ina buna collavuraziun e grazia a l'abiltad da s'adattar ha la hotellaria però pudì sa tegnair sur aua durant ils onns da guerra e da crisa. A partir da l'onn 1945 è l'anteriur lieu da cura da stad sa midà en in lieu da cura d'enviern e da stad, dapi l'onn 1968 predominescha cleramain il turissem d'enviern. Dapi il 1. da matg 2000 vegnan las trais vischnancas da Flem, da Laax e da Falera commercialisadas comunablamain sco destinaziun turistica "arena da las Alps". Cun la construcziun dal sviament da Flem, che vegn avert l'onn 2007, è s'accumpli in vegl giavisch da la vischnanca da Flem.

La lingua rumantscha vegn integrada en in program accompagnant equilibrà che vegn realisà dal chantun, da la regiun Surselva, da la lia rumantscha e d'ulteriuras exponentas e d'ulteriurs exponentes. Las commembras ed ils commembers da las chombras federalas pon qua vegnir rendidas attentas en moda agreabla als interess da la Rumantschia.

Per pudair tegnair quint dals basegns da las parlamentarias e dals parlamentaris e per pudair garantir che la sessiun vegnia realisada senza incaps, è necessari grond sforz en tut ils secturs. Ultra da las duas salas per ils cussegls èsi necessari da metter a disposiziun a las parlamentarias ed als parlamentaris er localitads da biro per las collavuraturas e per ils collavuratur, per las medias e.u.v. sco er alloschis en la proxima vischinanza. Grazia a l'infrastructura ch'è gia avant maun vegn tut quai pia ad avair lieu en in conturn da circa 400 meters. Cun questa cumpactadad unica ha pudì vegnir tegnì quint da las pretensiuns dal servetsch dal parlament.

La populaziun da Flem sa legra sin la sessiun d'atun 2006 da las chombras federalas. Nus da Flem giavischain al parlament ina "sessiun da Flem 2006" nunemblidaivla en las muntognas grischunas. Viva la grischa e fin l'atun 2006!

La visiun da l'ospitant – l'hotel en il center

Sessiun da las chombras federalas dals 18 da settember fin ils 6 d'october 2006 en il territori linguistic rumantsch

Referat da Christoph Schlosser, directur dal "Park Hotel Waldhaus" a Flem (i vala il pled discurre)

Durant la sessiun d'atun 2006 daventa il "Park Hotel Waldhaus" a Flem temporarmain la chasa federala. E per il cussegl federal sco er per las parlamentarias e per ils parlamentarischizunt il dachasa durant trais emnas.

La pretensiuns concernent il carisma e la segirezza fan che la realisaziun da la sessiun d'atun daventa in eveniment particular – ina sfida onuraivla. Il "Park Hotel Waldhaus" è superbi e losch da pudair esser l'ospitant. Cordial. Cumpotent. Temporar.

Per il bainstar dal cussegl federal e dal parlament procuran circa 200 collavuraturas e collavuratur dal "Park Hotel Waldhaus". Ellas ed els derivan da 20 differents pajais e discurren 18 linguas. Perquai ch'il rumantsch tutga mo per part tar lur repertori, absolveschan ellas ed els in curs da rumantsch avant il cumenzament da la sessiun d'atun. Plinavant survegn il team sustegn da circa 20 voluntarias e voluntaris da lingua materna rumantscha. Per recrutar quellas forzas da lavur vegn il "Park Hotel Waldhaus" sustegnì da la lia rumantscha.

Durant la sessiun d'atun 2006 chattan las duas chombras localitads modernas ch'èn equipadas excellentamain en quai che riguarda la tecnica. Il cussegl dals chantuns vegn a sa radunar en la sala da jugendstil ed il cussegl naziunal en la sala d'event.

Il "Park Hotel Waldhaus" è a medem temp er l'hotel da sessiun. Il cussegl federal sco er circa 140 parlamentarias e parlamentarischizunt abitan en chasa. Ulteriuras parlamentarias ed ulteriurs parlamentarischizunt sco er las collavuraturas ed ils collavuratur dal servetsch dal parlament han lur quartier en hotels en la vischinanza.

Giasts dal di e persunas interessadas èn cordialmain bainvegnids en il "Park Hotel Waldhaus" er durant la sessiun. Il "Delight Spa & Beauty", ils restaurants en il pavigliun, la gronda terrassa da sulegl, la bar "Chadafö" sco er il restaurant "La Cena" restan avers per visitadras e per visitaders. Tscherts secturs èn dentant reservads per las parlamentarias e per ils parlamentarischizunt – precis uschia sco che quai è il cas a Berna cun las salas dals cussegls e cun il corridor. Las duas fins d'emna tranter las emnas da sessiun beneventa il "Park Hotel Waldhaus" ultra da quai gurent ses giasts da vacanzas e da wellness.

Per di vegnan spetgads circa 1000 visitadras e visitaders da la sessiun. Spezialmain per las scolas da la regiun da la Svizra orientala è quai in'ocasiun ideala per perseguitar la sessiun al lieu.

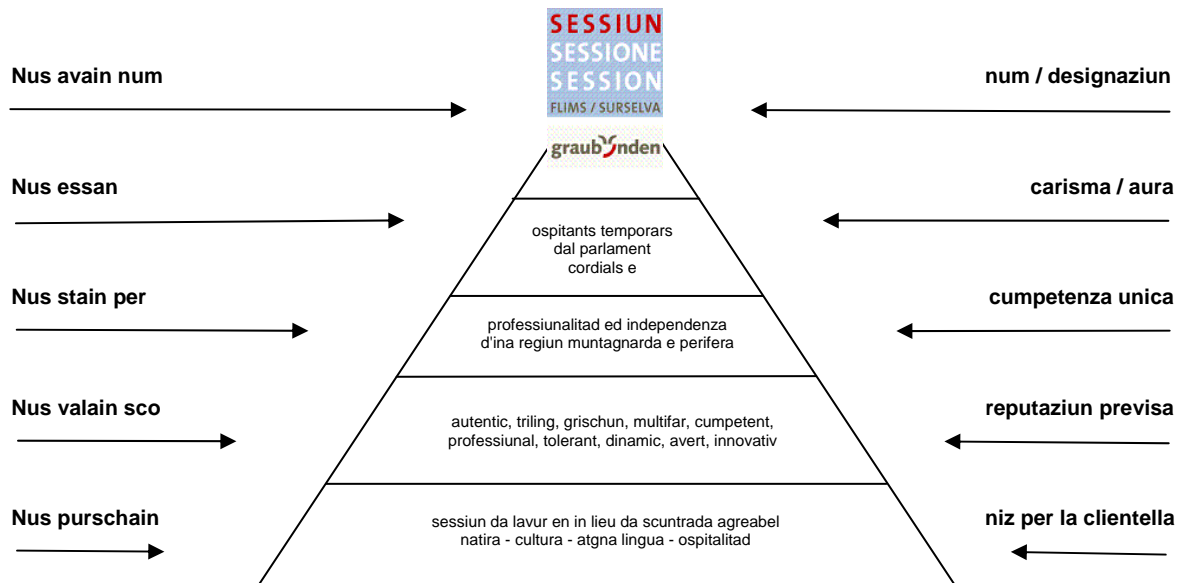
Er las Grischunas ed ils Grischuns san communitgar

Sessiun da las chombras federalas dals 18 da settember fin ils 6 d'october 2006 en il territori linguistic rumantsch

Referat da cussegliader da communicaziun Hansruedi Schiesser (i vala il pled discurre); logo e princips da la communicaziun

«Per regurdanzas agreablas ston ins procurar ordavant»

Ils princips da la communicaziun

- ferma preschientscha da la lingua e da la cultura rumantscha sco part essenziala da la caracteristica grischuna
- posiziunament sco center da congress d'emprima qualitat cun ina infrastruttura excellenta da la regiun da sessiun
- sessiun parlamentara d'ordaifer – nagina plattafurma da reclama
- integraziun e cooperaziun da tut las partenarias e da tut ils partenaris impurtants dal lieu
- coordinaziun da las represchentaziuns da reclama per indrizzs turistics
- realisaziun professiunala, coordinada cun il servetsch dal parlament dumber limità d'occurrenz accumpagnantas uffizialas cun ina gronda valur d'enconuschienscha e d'experienscha
- coordinaziun d'occurrenz betg uffizialas regiunalas e localas cun il program accumpagnant uffizial

Finamiras da la communicaziun / posiziunament

Gruppa da destinatarias e da destinataris, publicitad en general

- posiziunament sco chantun da las linguas e da las emoziuns
- sco chantun da l'economia che ademplescha las aspectativas a l'ospitant en moda professionala ed autonoma (tenor nossas finamiras da charisma)

Gruppa da destinatarias e da destinataris, collavuraturas e collavuratur

- gronda identificaziun cun la finamira da l'eventiment
- confidenza en la direcziun strategica ed operativa
- prontezza da s'engaschar en moda extraordinaria

Gruppa da destinatarias e da destinataris, populaziun da l'arena da las Alps

- **«quellas e quels fan, tge ch'els empermettan, na discurran betg mo, mabain s'engaschan er»**
- gronda prontezza d'acceptar ils effects secundars sco traffic, canera
- superbia da pudair collavurar en in lieu da sessiun grondius
- empernder dal process d'organisaziun

La finamira generala è la reputaziun

«... in augment da reputaziun» – comunicativ ed independent

«procurar che las emoziuns sa midan en simpatia per il chantun Grischun ...»

«... nus prendain quai serius» – in product conscient da sasez

Infurmaturas ed infurmaturus dal chantun Grischun

Sessiun da las chombras federalas dals 18 da settember fin ils 6 d'october 2006 en il territori linguistic rumantsch

Direcziun dal project

- preschientscha generala dal chantun e da las partenarias e dals partenaris
- direcziun generala dal project, dumondas da coordinaziun
- finanzas
- contacts cun il parlament federal e cun ils servetschs dal parlament

dr. Claudio Riesen

chancelier, tel. nr. 081 257 22 21, e-mail: claudio.riesen@staka.gr.ch

Miranda van der Wees

chanzlia chantunala, tel. nr. 081 257 22 39, e-mail: miranda.vanderwees@staka.gr.ch

Ressorts

Program accumpagnant uffizial (parlament federal)

- festa d'avertura
- occurrenza da la regenza
- excursiuns
- festa finala

Curdin König

chanzlia chantunala, tel. nr. 081 257 22 29, e-mail: curdin.koenig@staka.gr.ch

Infrastructura

Christoph Schlosser

directur dal "Park Hotel Waldhaus", Flem, tel. 081 928 48 48,
e-mail: ch.schlosser@parkhotel-waldhaus.ch

Logistica

Helen Cabalzar

presidenta dal cussegl administrativ da l'arena da las Alps, tel. 079 423 02 01,
e-mail: hcabalzar@alpenarena.ch

Segirezza

Marcel Suter

polizia chantunala dal Grischun, tel 081 257 72 20, e-mail: marcel.suter@kapo.gr.ch